

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας

ΠΟΡΙΣΜΑ

(ΝΟΜΟΣ 2477/1997 “Συνήγορος του Πολίτη και Σώμα Ελεγκτών-Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης” Άρθρο 4, Παράγραφος 6)

[ΑΡ. ΠΡΩΤ. ΑΝΑΦΟΡΑΣ 8957/20-09-1999]

Θέμα:

Υπαγωγή στην ασφάλιση με κριτήριο την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Δικαιώμα διαγραφής από το ΤΕΕ και το ΤΣΜΕΔΕ

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: *Μαρία Μητροσύλη*
Επιστήμονες: *Παναγιώτης Τσακανίκας*

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2000

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 1999

Αριθμ. Πρωτ.4080/99

Ειδικός Επιστήμονας: Παναγιώτης Τσακανίκας

72 89 735

1. Κύριο Κωνσταντίνο Λιάσκα
Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής
του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος
Καραγεώργη Σερβίας 4

2. Κύριο Ιωάννη Ζωιόπουλο
Πρόεδρο του ΔΣ του ΤΣΜΕΔΕ
Κολοκοτρώνη 4

ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Θέμα: Δικαίωμα αποχώρησης – παραίτησης μέλους του ΤΕΕ. - Διαγραφή από το ΤΣΜΕΔΕ

Ο κύριος Θεοχάρης Συνεφακούλης, ηλεκτρολόγος μηχανικός και μέλος του ΤΕΕ, υπέβαλλε αναφορά στο Συνήγορο του Πολίτη (αριθμ. πρωτ.4080/99), με την οποία ισχυριζόταν ότι το ΤΕΕ αρνείται να κάνει δεκτή την παραίτησή του, αν και ο ίδιος έχει παύσει εδώ και αρκετά έτη να ασκεί το επάγγελμα του μηχανικού και απασχολείται αποκλειστικά σε αγροτικές εργασίες.

Μετά την έρευνα της αναφοράς, τη μελέτη του θεσμικού πλαισίου, την επικοινωνία που είχαν οι συνεργάτες μου με αρμοδίους υπαλλήλους του ΤΕΕ και ΤΣΜΕΔΕ, αλλά και τις απόψεις σας που περιέχονται στο με αριθμ. πρωτ. 17884/22.9.99 εγγραφό σας ο Συνήγορος του Πολίτη συντάσσει το παρόν πόρισμα σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 4 του Ν. 2477/97.

Ιστορικό: Ο κύριος Συνεφακούλης υπέβαλλε την με ημερομηνία 13.1.1999 αίτησή του προς το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, με την οποία ζητούσε να διαγραφεί από το Μητρώο του ΤΕΕ, επειδή εδώ και αρκετά χρόνια δεν ασκεί το επάγγελμα του μηχανικού. Επί της αιτήσεως αυτής έλαβε την υπ' αριθμ. 2135/21.1.1999 απάντηση με την οποία απορρίφθηκε το σχετικό αίτημά του, με το αιτιολογικό ότι από τις ισχύουσες διατάξεις προκύπτει ότι μετά τη λήψη της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος όλοι οι μηχανικοί της χώρας είναι υποχρεωτικά μέλη του ΤΕΕ.

Περαιτέρω σε σχετική αίτησή του για διαγραφή από το ΤΣΜΕΔΕ ο κύριος Συνεφακούλης έλαβε παρόμοιου περιεχομένου απάντηση (υπ' αριθμ. πρωτ. 7541/29.3.1999), με την οποία απορρίφθηκε το αίτημά του με το αιτιολογικό ότι τα μέλη του ΤΕΕ ασφαρίζονται υποχρεωτικά στο ΤΣΜΕΔΕ.

Αξίζει μάλιστα να επισημανθεί ότι η παραίτηση του κυρίου Συνεφακούλη από το ΤΕΕ αποβλέπει κυρίως στην εξαίρεσή του από την κύρια ασφάλιση του ΤΣΜΕΔΕ, ώστε να καταστεί δυνατή η υπαγωγή του στην ασφάλιση του ΟΓΑ, που συνεπάγεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, απόδειξη της ιδιότητας του αγρότη και ένταξή του στο μητρώο αγροτών.

Νομοθετικό πλαίσιο – Ερμηνεία : Στις καταστατικές διατάξεις του ΤΕΕ (Π.Δ.27 Νοεμβρ./ 14 Δεκ. 1926, όπως τροποποιήθηκε με Ν. 1486/84) δεν περιλαμβάνεται ρύθμιση για τη διαγραφή των μελών του από το Μητρώο του ΤΕΕ και γενικά για την εκούσια αποχώρηση μελών. Με βάση το παραπάνω γεγονός το ΤΕΕ αρνείται να διαγράψει τα μέλη του που δεν επιθυμούν την συνέχιση της συμμετοχής τους σ' αυτό, ερμηνεύοντας το σχετικό νομοθετικό κενό σε βάρος τους και σε βάρος της ελευθερίας τους να επιλέγουν αν επιθυμούν να συμμετέχουν ή όχι σε ένα επαγγελματικού χαρακτήρα επιμελητήριο, εφόσον βέβαια παράλληλα ασκούν πραγματικά ή όχι το αντίστοιχο επάγγελμα.

Εξάλλου στο αρθρ. 6 Α.Ν. 2326/40 «περί ΤΣΜΕΔΕ» ορίζεται ότι μετέχουν υποχρεωτικώς του Ταμείου πάντες οι δικαιούμενοι να είναι μέλη του ΤΕΕ και από τότε που άρχισαν να καταβάλλουν σε τούτο τη συνδρομή τους ...»

Ο Συνήγορος του Πολίτη εκτιμά, ότι η κατά τα ανωτέρω ύπαρξη νομοθετικού κενού, επιβάλλεται να αντιμετωπιστεί με γνώμονα την προστασία των συνταγματικών δικαιωμάτων της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας (αρθ. 5

παρ. 1 και 3 Σ) και της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι (αρθρ. 12 παρ.1 Σ). Έχει γίνει μάλιστα δεκτό (Ολομ. ΣτΕ 3198/1990) ότι στην έννοια της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι συμπεριλαμβάνεται και το δικαίωμα του προσώπου να μην μετέχει σ' ένα σωματείο, το οποίο σαφώς παραβιάζεται με την ερμηνεία που δίνεται εκ μέρους του ΤΕΕ στο σχετικό νομοθετικό κενό. Αλλωστε σε κάθε περίπτωση νομοθετικού κενού και αμφισβήτησης ως προς την ερμηνεία μιας διάταξης είναι εφαρμοστέα η αρχή *in dubio pro libertate*, η οποία επιβάλλει να ερμηνεύεται το σχετικό κενό με γνώμονα την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων.

Η αντίθετη ερμηνεία που στερεί από ένα μέλος σωματείου ή επιμελητηρίου ή άλλου συλλογικού φορέα, τη δυνατότητα της ελεύθερης αποχώρησης παραβιάζει ευθέως τις προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις και δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτή.

Αξιοσημείωτο μάλιστα είναι το γεγονός ότι σε κανένα άλλο σύλλογο ή σωματείο ή Επιμελητήριο δεν υπάρχει αντίστοιχο νομοθετικό κενό και ότι όλοι οι επαγγελματικοί σύλλογοι (ΔΣΑ, ΙΣΑ κλπ.) προβλέπουν διαδικασίες διαγραφής και παραίτησης των μελών τους.

Συμπέρασμα: Με βάση τα ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι στην περίπτωση του κυρίου Συνεφακούλη, τυγχάνουν άμεσης και ευθείας εφαρμογής οι προαναφερόμενες συνταγματικές διατάξεις, ώστε να του επιτραπεί η άμεση αποχώρηση από το ΤΕΕ και η διαγραφή από το μητρώο, σε κάθε δε περίπτωση να του επιτραπεί η εξαίρεση από τον κλάδο κύριας σύνταξης του ΤΣΜΕΔΕ, καθώς αυτό ως ασφαλιστικός φορέας οφείλει να ασφαλίζει την απασχόληση του μηχανικού και όχι την ιδιότητα.

Οι ισχυρισμοί που περιέχονται στο υπ' αριθμ. πρωτ. 17884/22.9.99 έγγραφο του ΤΕΕ, με το οποίο εκφράζονται ενδοιασμοί για τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος αποχώρησης – παραίτησης του κυρίου Συνεφακούλη, χωρίς νομοθετική ρύθμιση, με την οποία να καθορίζονται οι λεπτομέρειες, οι προϋποθέσεις και οι συνέπειες της διαγραφής, δεν είναι ικανοί για να περιορίσουν την άσκηση ενός συνταγματικού δικαιώματος.

Αλλωστε η επίκληση εκ μέρους του ΤΕΕ της ανυπαρξίας ρύθμισης για την εκούσια αποχώρηση των μελών του και εκ μέρους του ΤΣΜΕΔΕ την ύπαρξη ρητής υποχρέωσης ασφάλισης σ' αυτό όλων των μελών του ΤΕΕ, έχει οδηγήσει σε παράλογη εμπλοκή, η οποία σαφώς παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοίκησης.

Περαιτέρω, το γεγονός ότι η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ έλαβε απόφαση στη συνεδρίαση της 31.8.1999, σύμφωνα με την οποία το ΤΕΕ πρόκειται να εισηγηθεί στο αρμόδιο Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. «τη συνολική και υπεύθυνη νομοθετική ρύθμιση του θέματος», εναρμονίζεται πλήρως με το ενδιαφέρον του Συνηγόρου του Πολίτη για τη γενικότερη ρύθμιση του θέματος, όπως αυτό εκφράστηκε και στην από 4.6.1999 επιστολή μου, σε καμμία όμως περίπτωση δεν μπορεί να δικαιολογήσει την καθυστέρηση στη ρύθμιση του θέματος του κυρίου Συνεφακούλη, ούτε να παραπέμψει αυτή στη μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα νομοθετική ρύθμιση του θέματος.

Παρόλα αυτά και με σκοπό την αποφυγή οποιασδήποτε εμπλοκής και την άρση της καθυστέρησης στην αποδοχή της παραίτησης του κυρίου Συνεφακούλη, ο Συνήγορος του Πολίτη, επιτελώντας το διαμεσολαβητικό του ρόλο, προτείνει να ρυθμιστούν οι λεπτομέρειες των συνεπειών της εκούσιας αποχώρησής του από το ΤΕΕ ad hoc μέσω της υποβολής υπεύθυνης δήλωσης του ενδιαφερόμενου όπου θα δηλώνεται και η νέα του ασφαλιστική κάλυψη.

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα ο Συνήγορος του Πολίτη κρίνει ότι το θέμα του κυρίου Συνεφακούλη πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα, με κριτήριο τις προαναφερόμενες επιταγές του Συντάγματος και της νομολογίας, αφού επιπρόσθετα ληφθεί υπόψη η εμπλοκή που έχει δημιουργηθεί στο δικαίωμα του συγκεκριμένου πολίτη να επιλέξει το επάγγελμα, που θα ασκήσει και την ασφάλιση στην οποία θα υπαχθεί.

Περαιτέρω, από τη διάταξη του αρθρ. 4 παρ. 6 ν. 2477/97, όπου ορίζεται ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να ενημερώσουν το Συνήγορο του Πολίτη σχετικά με τις ενέργειές τους σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεών του αλλά και από την αρχή της νομιμότητας που επιβάλλει την ανάκληση παράνομων διοικητικών πράξεων, συνάγεται η υποχρέωση των διοικητικών οργάνων να εξετάσουν το πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη και είτε να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την εφαρμογή του, είτε να αιτιολογήσουν εμπεριστατωμένα και όχι με βάση γνωστά στοιχεία, τη μη εφαρμογή του πορίσματος αυτού.

Για όλους τους προαναφερόμενους λόγους ο Συνήγορος του Πολίτη συνέταξε το παραπάνω πόρισμα απευθυνόμενο προς τη Διοικούσα Επιτροπή του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος καθώς και προς το Δ.Σ. του ΤΣΜΕΔΕ, ζητώντας την επανεξέταση τόσο της υποβληθείσας παραίτησης του κυρίου Συνεφακούλη, όσο και της αίτησής του για διαγραφή από το ΤΣΜΕΔΕ, γνωστοποιώντας αυτό,

κατέφαρμογή της διάταξης του αρθ.4 παρ.6 ν. 2477/97 στη Γενική Γραμματεία Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ και στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για να προβούν στις νόμιμες ενέργειες.

Με τιμή

Δρ. Μαρία Μητροσύλη
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Γνωστοποίηση (αρθ. 4 παρ. 6 ν. 2477/97):

1. Κύριο Ιωάννη Χρυσικόπουλο, Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Έργων, Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.
2. Κύριο Δημοσθένη Δασκαλάκη, Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.